

Připravili jsme pro vás rozesílku 2/2022. Rozesílka má od ledna novou strukturu. Část I je informační a zahrnuje pozvánky na akce, osvětové kampaně, upozornění na grantové výzvy, zprávy z webu a tisku, zprávy z Lísky, včetně aktuální nabídky programů pro školy.

Část II je metodická a najdete zde náměty, doporučení, inspiraci, příklady dobré praxe, přehled vzdělávacích programů a metodické podpory EVVO, program Učíme se venku, projekt Škola pro udržitelný život, tipy na pomůcky a publikace, nabídku výukových programů, projektových dnů, exkurzí, projektů a soutěží pro školy. Část III zahrnuje užitečné odkazy a informace – udržitelný rozvoj, přírodní zahrady, zelené okénko, místní produkty a fairtrade.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Pondělí 21. března	Den s Lískou, 15. narozeniny www.liska-evvo.cz
Úterý 22. března	Workshop pro lektory výukových programů a projektových dnů www.liska-evvo.cz
Sobota 26. března	Jarní expedice Chříby k 15. narozeninám Lísky www.liska-evvo.cz
Úterý 26. dubna	Workshop Učíme se venku, Hájenka www.liska-evvo.cz
30. září – 2. října	Konference VENKU, 2. ročník www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

1.–30. dubna

1. května – 30. června

15. září – 31. října

celoročně

celoročně

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHRADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika**,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Ke zveřejnění a sdílení uvítáme i vaše náměty, příklady dobré praxe a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

OBSAH ROZESÍLKY 2/2022

Část I INFORMACE, AKTUALITY

- I/1 Zprávy z Lísky, včetně aktuální nabídky programů pro školy ... str. 2
- I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně ... str. 3
- I/3 Zprávy z webu a tisku ... str. 4
- I/4 Zdroje a grantové výzvy ... str. 6

Část II METODICKÁ PODPORA

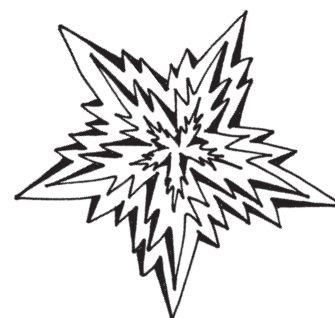
- II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe ... str. 6
- II/2 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO ... str. 7
- II/3 Výukové programy, projektové dny
- II/4 Projekty pro školy, soutěže ... str. 8
- II/5 Projekt Škola pro udržitelný život ... str. 9
- II/6 Program Učíme se venku ... str. 9
- II/7 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky ... str. 10
- II/8 Tipy na výlety, exkurze, výstavy ... str. 11

Část III UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

- III/1 Udržitelný rozvoj ... str. 12
- III/2 Přírodní zahrady ... str. 13
- III/3 Zelené okénko ... str. 13
- III/4 Místní produkty, biopotraviny ... str. 13
- III/5 Fairtrade ... str. 14

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Výzvu k zapojení do osvětových kampaní Lísky v roce 2022
- 2 Harmonogram výzev OP JAK

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2021 členové Klubu Líska zaslali 41.400 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2021 jsme z vašich darů získali 12.544 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V první polovině ledna jsme pokračovali v ukončení a vyúčtování projektů. Připravujeme výukové programy a projektové dny, semináře, webináře a konference, osvětové kampaně i akce pro veřejnost. Čas věnujeme i přípravě pomůcek a studiu publikací či zajímavých odkazů, abychom načerpali inspiraci a nové znalosti. Zimní dny využíváme i pro setkávání s dalšími organizacemi či lektory. Ve druhém lednovém týdnu proběhlo první online jednání nově zvoleného řídicího výboru Líska.

Aktuální nabídka programů pro školy

Pro žáky II. stupně ZŠ:

projektový den VODA – život v každé kapce

- 6. ročník: CESTA VODY
- 7. ročník: VODA V KRAJINĚ
- 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Pro žáky I. stupně ZŠ a ŠD:

výukový program Z farmy na náš stůl (vhodné i jako projektový den).

Podrobná nabídka na str. 10, informace a přihlašování infoevvo@seznam.cz
Pro vykazování v ŠABLONÁCH připravíme veškerou agendu.

Férový obchůdek Líska

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kaka, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líska členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích [Facebook](https://www.facebook.com), [Twitter](https://twitter.com), [YouTube](https://www.youtube.com), [Instagram](https://www.instagram.com). Na speciálních odkazech webových stránek [CZ](https://www.cz) i [SK](https://www.sk) najdete podklady. Děkujeme.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 2/2022

strana 2

Online kurz UČÍME BADATELSKY

Do 9. února za předprodejní cenu:

www.ucimebadatelsky.cz

Zapojením do kurzu získáte metodu, díky které děti učivo skutečně pochopí a učení je baví. Tipy a materiály do výuky, které můžete hned vyzkoušet. Možnost sdílet své úspěchy / požádat o radu, podporu zkušených badatelských učitelů a metodik TEREZY, osvědčení o absolvování akreditovaného kurzu.

Zkuste informační webinář 2. února,

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSfC67Nidhg9R5.../viewform>

Rodinné centrum
Hermánek
jako doma

ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ NENÁSILNĚ

Mgr. Helena Nováčková
Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání

I konflikty se dají řešit, když víme, jak na to
ČTVRTEK 20. 1. 2022/17.00 - 18.30

ONLINE

Přihlášení prostřednictvím registračního formuláře do úterý 18.1.2022.
www.rc-hermanek.cz

Konference Ekoškoly na téma Změňme klima – klima a náš stát

Konference i livestream jsou zdarma, je potřeba se zaregistrovat →

<https://bit.ly/Klimaanasstatregistrace>

JAK UČIT O KLIMATICKÉ ZMĚNĚ?

Online kurz zdarma pro pedagogy s ověřenými zdroji od klimatických odborníků:

<https://kurz-klimazmena.clovekvtisni.cz/>
Více na: kurz-klimazmena.clovekvtisni.cz/

Kulatý stůl SKAV a EDUin

ve čtvrtek 20. ledna 2022
12:30–14:30, ONLINE

na téma:
Jaké plány chystá nová vláda pro české školství?

Cílem kulatého stolu je hledat odpovědi na otázky:

- Programové prohlášení se plně hlásí k přijaté Strategii 2030+. Co by se mělo implementovat přednostně, kdy a jak?
- Jak plánujete řešit nerovnost v českém školství? Který zdroj nerovnosti považujete za nejněžší a jaké konkrétní opatření mu zabrání?
- Mělo by se podle vás něco v procesu změnit?
- Jakým směrem by se měla vydat budoucí podoba zamýšleného středního článku v českém školství? Jaké úlohy by měl mít, odkud má být financován a lidské kapacity?
- Jak konkrétně plánujete připravit a provést systém odborné podpory učitelů na školách? Jak řešit dlouhodobý nedostatek učitelů a jejich kvalifikovanost?

Účastníci panelové diskuse:

- Petr Gazdík / STAN, ministr školství
- Kateřina Konšadová / Úřeké nástivo
- Jana Straková / ÚVVRV, Pedagogická fakulta UK
- Marek Vyborný / KDU-ČSL
- Luboš Zajíc / Asociace ředitelů základních škol

Moderuje:

- Miroslav Hřebečský / EDUin

Odkaz na stream:
<https://www.facebook.com/SKAVcz/>

Celá akce bude streamovaná. Kulaté stoly jsou pořádány zdarma. Videozáznam z akce bude zveřejněn.

Stálá konference asociací ve vzdělávání, z. s. EDUin, o. p. s. +420 807 243 968 | info@skav.cz www.skav.cz | www.eduin.cz

npi | Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů

Krajský online workshop
PŘÍRODOVĚDNÉ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ PRO BUDOUCNOST

25. 1. 2022, 15.00 - 18.00

www.projektsypo.cz

npi | Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů

SYPO

KABINET PŘÍRODOVĚDNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

WEBINÁŘ
VODA - ŽIVOT V KAŽDÉ KAPCE

25. 1. 2022, 17:00 - 18:30

npi | Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů

SYPO

WEBINÁŘ K PODPOŘE ZAČÍNÁJÍCÍCH UČITELŮ
FORMATIVNÍ HODNOCENÍ A SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

31. 1. 2022, 17:00 - 17:45

Programové prohlášení vlády (ze 7. 1. 2022):

Podpoříme environmentální vzdělávání a výchovu, především s ohledem na systémové uplatnění tzv. klimatického vzdělávání ve školách. Ve spolupráci s Českou společností ornitologickou podpoříme celostátní kampaň, která vybere českého národního ptáka.

www.vlada.cz/cz/programove-prohlaseni-vlady-193547/

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje III

Zlínský kraj na počátku ledna zahájil realizaci projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje III (KAP III). Jeho úkolem je zvýšení kvality vzdělávání ve středních školách, vyšších odborných školách a konzervatořích a v oblastech vzdělávání, které se přímo dotýkají regionálního trhu práce a inovací.

Výstupem dvouletého projektu bude dokument Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje včetně ročních akčních plánů na roky 2023, 2024 a 2025. V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji a dalšími strategickými dokumenty kraje se zaměří na nedostatky identifikované analýzou potřeb v území a analýzou potřeb škol.

„Realizační tým akčního plánování již v minulosti dokázal úspěšně definovat prioritní témata, která školy trápí a ve kterých se potřebují rozvíjet. Zajímavou a atraktivní formou je pak nabídl nejen pedagogickým pracovníkům, ale i zájemcům z řad široké veřejnosti v rámci mnoha vzdělávacích aktivit,“ uvedla radní Zlínského kraje pro oblast školství Zuzana Fišerová. V období od roku 2016 bylo proškoleny přibližně 3 700 osob, uspořádáno na 40 akcí. I v příštích letech se chce realizační tým zaměřit na těsnou spolupráci s místními akčními plány, ale i dalšími partnery – např. s Technologickým inovačním centrem, Univerzitou Tomáše Bati, Centrem kariérového poradenství či Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou.

„Jedním z hlavních cílů bude rozvoj SMART aktivit, digitálních technologií ve výuce, kariérového poradenství nebo rozvoj potenciálu každého žáka. To jsou velmi aktuální oblasti, které jsou navzájem propojené. Těším se na společné setkávání a vytváření kvalitního a smysluplného vzdělávání v našem kraji. Rozhodně máme na co navazovat, už teď školství v našem kraji patří ke špičce v republice, zejména co se týče výsledků vzdělávání, kvalifikovanosti pedagogů, zapojení škol do projektů i nabídky mimoškolních aktivit,“ doplnila radní Zuzana Fišerová.

Na základě aktivit akčního plánování jsou také vyhledávána témata a oblasti rozvoje pro implementační projekty, které od roku 2018 přinesly z evropských prostředků do Zlínského kraje již více než 300 mil. Kč.

Projekt „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje III“, registrační číslo projektu: CZ 02.3.68/0.0/0.0/20_082/0022842 je financován z prostředků OP VVV. Více informací najdete na portále Zkola, v části Krajský akční plán rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje.

Ptačí hodinka 2022 – sčítám ptáky na krmítku

Ptačí hodinka i letos díky všem zapojeným dobrovolníkům překonala loňské počty. Zatím dorazilo a bylo zpracováno pozorování od více než 33 tisíc účastníků.

<https://ptacihodinka.birdlife.cz/>

Na finální výsledky se můžete těšit v průběhu února. Sýkoru koňadru na trůnu Ptačí hodinky ale už nic neohroží.

Než výsledky zpracujeme, nahlédněte do galerie Ptačí hodinky: www.flickr.com/photos/birdlife_cz/albums

Osvo své nejkrásnější fotografie se můžete podělit až do konce února na <https://ptacihodinka.birdlife.cz/nahrat-do-galerie/>

Ptákem roku 2022 je zvoněk zelený

Se zvonkem zeleným se můžeme setkat v zemědělské krajině i v zahradách a na krmítkách, a to plošně v celém Česku.

Za posledních deset let jsme nicméně přišli o dvě třetiny české populace zvonků. Ohrožuje ho závažná ptačí choroba trichomonóza. Ta je pro savce včetně člověka sice neškodná, pro ptáky je ale smrtící. Kvůli ní je zvoněk jedním z nejrychleji ubývajících druhů posledního desetiletí.

Česká společnost ornitologická (ČSO) vyhláší ptákem roku 2022 zvonka zeleného. Pomyslné žezlo mu předává káňe lesní. Udělením titulu zvonkovi chtějí ornitologové upozornit na to, že ptáci, které považujeme za obyčejné a všudypřítomné, nemusejí být běžní napořád, pokud budeme do jejich životů a životního prostředí nešetrně zasahovat.

Titul pták roku uděluje Česká společnost ornitologická (ČSO) obvykle druhům, které jsou veřejnosti dobře známé a s nimiž se může setkat ve svém okolí. „Zvoněk obývá otevřenou zemědělskou krajinu s poli, sady a pásy křovin, ale žije i v lidských sídlech včetně největších měst, kde vyhledává zahrady a parky,“ říká k udělení titulu zvonkovi Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO.

Zvonky zelené lze u nás pozorovat celoročně. „Na jaře můžeme vidět samce, jak zpívají z vrcholů stromů. Pokud máme na zahradě husté keře, zvonci u nás mohou zahnízdít. Na podzim se potom hejtnka zvonků sdružují a potulují se po polní krajině, kde sbírají semena a další rostlinnou potravu. V zimě rádi přilétají do zahrad a na krmítka, kde si vybírají především slunečnicová semena,“ vysvětluje Vermouzek.

Celý článek na www.birdlife.cz/ptak-roku-2022-zvonek-zeleny/

Tematická zpráva – Společné znaky vzdělávání v úspěšných základních školách

Národní i mezinárodní šetření, která se zaměřují na hodnocení výsledků ve vzdělávání, ukazují na existenci **významných rozdílů** mezi českými školami. Tato skutečnost tak přirozeně motivuje zájem o **hledání faktorů**, které by mohly **charakterizovat úspěšné školy**. Co jsou tedy **společné znaky**, které stojí **za úspěchem** těchto škol? Jak **iniciovat změnu** v méně úspěšných školách? Porozumění odpovím na tyto otázky v sobě skrývá důležitý praktický přínos spojený s možnostmi učení se **z příkladů inspirativní praxe** úspěšných škol.

Hodnocení vlivu faktorů na výsledky ve vzdělávání je předmětem dlouhodobého zájmu, který je také motivován snahou poukázat na možnosti škol **ovlivnit vzdělávací výsledky** žáků a **kompensovat** tak **znevýhodnění daná jejich socioekonomickým a rodinným původem**. Řada studií využívajících různorodé metodické přístupy se tak zabývala vztahy mezi širokým spektrem různých faktorů vzdělávání na jedné straně a výsledky ve vzdělávání na straně druhé.

S ohledem na jeho důležitost se ve školních letech 2019/2020 a 2020/2021 tématu společných znaků úspěšných škol věnovala také Česká školní inspekce, a to s primárním záměrem **nalézt společné znaky vzdělávání v úspěšných základních školách** v České republice. Metodika šetření, které bylo realizováno v období od listopadu 2019 do října 2020 a pokračovalo v období měsíců dubna a května 2021, je založena na konceptu **případových studií** třinácti vybraných základních škol, v nichž byla provedena tematicky zaměřená inspekční činnost. Výběr těchto škol byl založen na jejich úspěšnosti jednak v národních výběrových šetřeních výsledků žáků organizovaných a realizovaných Českou školní inspekcí, a jednak v mezinárodních šetřeních PISA a TIMSS.

www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Tematicke-zpravy/Tematicka-zprava-%E2%80%93-Spolecne-znaky-vzdelavani-v-usp

Operační program Jan Amos Komenský

Celková alokace OP JAK pro programové období 2021-2027 je 90 miliard Kč, z toho 43 mld. Kč je určeno na podporu výzkumu a vývoje, 19 mld. Kč na vysoké školství a 28 mld. Kč do regionálního školství.

Cíl OP Jan Amos Komenský

Cílem OP JAK je podpora rozvoje otevřené a vzdělané společnosti založené na znalostech a dovednostech, rovných příležitostech a rozvíjející potenciál každého jednotlivce, která povede k růstu konkurenceschopnosti České republiky a zlepšení životních podmínek jejich obyvatel.

Výzkum a vývoj (Priorita 1)

Cílem podpory výzkumu a vývoje musí být rozvoj špičkových kapacit (jak v oblasti infrastruktury, tak v oblasti lidských zdrojů včetně zvýšení schopnosti lépe využít potenciál kvalifikovaných žen), prohlubování znalostního potenciálu, kterým subjekty v ČR disponují, soustředění se na aktuální a budoucí celospolečenské výzvy a schopnost vybudování základny pro budoucí aplikovatelnost výsledků výzkumu a vývoje v praxi, které slouží bez rozdílu všem. Jedině tak může česká ekonomika dlouhodobě konkurovat vyspělým zemím.

Mezi základní intervence OP JAK bude patřit:

- posílení strategické inteligence a kompetencí pro řízení politiky VaVal a podpory inovačních ekosystémů na národní a regionální úrovni,
- posílení internacionalizace a rozvoj institucionálního prostředí výzkumných organizací, posílení špičkových výzkumných týmů
- posílení spolupráce výzkumných organizací s aplikační sférou, posílení aplikovatelnosti výsledků VaVal a posílení orientace výzkumu ve výzkumných organizacích do oblastí s vysokým potenciálem aplikovatelnosti v praxi.
- posílení klíčové infrastruktury potřebné pro špičkový výzkum.

Vzdělávání (Priorita 2)

Vzdělávání je považováno za jednu z klíčových hodnot a předpokladů pozitivního společenského a ekonomického rozvoje. Původní role formálního vzdělávání se s příchodem výzev 4. průmyslové revoluce výrazně mění a vyžaduje intenzivnější spolupráci mezi aktéry ve vzdělávání. Obecným cílem je vytvoření a rozvoj otevřeného vzdělávacího systému, který reaguje na měnící se vnější prostředí a který poskytuje relevantní obsah vzdělávání v celoživotní perspektivě.

Cílem vzdělávání v následující dekádě musí být jedinec vybavený základními znalostmi a dovednostmi, který dokáže v co nejvyšší míře využít svůj potenciál v dynamicky se měnícím světě ve prospěch nejen svého vlastního rozvoje, ale ve prospěch rozvoje společnosti.

Mezi základní intervence OP JAK bude patřit:

- modernizace cílů a obsahů vzdělávání, včetně forem a metod učení na všech úrovních vzdělávací soustavy (tj. od předškolního vzdělávání po terciární a další vzdělávání),
- zatraktivnění učitelské profese prostřednictvím zkvalitňování pregraduálního vzdělávání a podpory začínajících učitelů i jejich dalšího vzdělávání a profesního rozvoje,
- zajištění spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělání a snížením segregace, nerovností a rizika vyloučení ohrožených skupin ze vzdělávání.

<https://opjak.cz/>

Koalice proti palmovému oleji (KPPO)

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. www.stoppalmovemuoleji.cz

1. února – Mezinárodní den bez palmového oleje

I/4 Zdroje a grantové výzvy

■ Vyhlášení dotačních programů Zlínským krajem pro rok 2022

Jednou z oblastí je RP04-22 **Podpora ekologických aktivit v kraji**

Elektronické žádosti budou uvolněny k vyplňování od 24. 01. 2022 do 18. 02. 2022 do 12:00 hodin, v tomto období lze předkládat Žádosti o dotaci dle pravidel Programu.

Hlavní náplní projektů je vzdělávání rozličných cílových skupin v oblasti udržitelného rozvoje a žadatelem vytvořené nové výukové materiály, výukové programy, poskytnuté poradenství nebo uspořádání významných akcí se zaměřením na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (EVVO).

Projekty jsou neinvestiční a musí být realizovány na území Zlínského kraje. Jeden žadatel může v tomto programu podat maximálně 1 žádost. Žadatel musí mít sídlo na území Zlínského kraje a být přímo odpovědný za realizaci projektu, nepůsobit jako prostředník.

www.kr-zlinsky.cz

■ ERASMUS plus roste

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit.

Více na <https://www.erasmusroste.cz>

■ Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK) Draft harmonogramu výzev na rok 2022

Harmonogram výzev na rok 2022 (vč. jednotlivých termínů) vychází z předpokladu, že Programový dokument OP JAK bude schválen Evropskou komisí v dubnu 2022. V případě prodloužení ve schválení dojde k relevantnímu posunu termínů.

<https://opjak.cz/vyzvy/>

■ Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

■ Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

■ Vyhlášení výzvy NPŽP č. 4/2021: Výsadba stromů – individuální projekty. Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730003&apc=nF2xx1-->

■ Vyhlášení výzvy NPŽP č. 5/2021: Výsadba stromů – grantové schéma

Vyhlašovatel Ministerstvo životního prostředí ČR

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730004&apc=nF2xx1-->

část II METODICKÁ PODPORA

II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe

■ Můj první zápisník

Mnoho ptáků nás již opustilo a odletělo do teplých krajin. Někteří ale statečně zůstávají po celou zimu. Nezapomínejte plnit semínky a pozorovat krmítka, tak jim pomůžete přežít zimu.

V publikaci Můj první zápisník najdete postup, jak jim nachystat hostinu ze semínek a loje.

www.muji1zapisnik.cz/

www.facebook.com/muji1zapisnik/

■ Adaptační opatření na klimatickou změnu

Byl vytvořen nový katalog dobrých příkladů adaptačních opatření na klimatickou změnu, vznikl pod hlavičkou soutěže Adapterra Awards. Katalog je doplněn infografikami adaptačních opatření ve městech a na budovách a nyní je již online ke stažení.

Pod pokličku adaptačních opatření můžete nakouknout také v sekci Databáze příkladů na webu.

Pokud byste měli tip na inspirativní řešení, jak se lépe vypořádat se změnou klimatu, přihlaste je příštím roce do soutěže, startuje už v lednu 2022.

■ Adapterra Awards a LIFE TreeCheck

Nadace Partnerství www.nadacepartnerstvi.cz

■ Nabídka studia

Ústav pro životní prostředí PŘF UK vás kvalitně připraví na práci v praktické ochraně životního prostředí i v oblasti environmentálních věd. Učit vás budou přední vědci a odborníci z praxe, naučíte se u nás týmové práci a multidisciplinárnímu přístupu. Budete mít možnost bádát v moderně zařízených laboratořích a studovat v terénu v ČR i ve světě.

Příhlašku ke studiu lze podávat do 28. 2. 2022.

II/2 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

1 – DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz

2 – ZO ČSOP Veronika – Centrum Veronika Hostětín
www.hostetin.veronika.cz

3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s.
www.iskopanice.cz

4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz

5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis

6 – SVČ Klubko Staré Město, p.o., Zabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz

7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz

8 – DDM Šikula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz

9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz

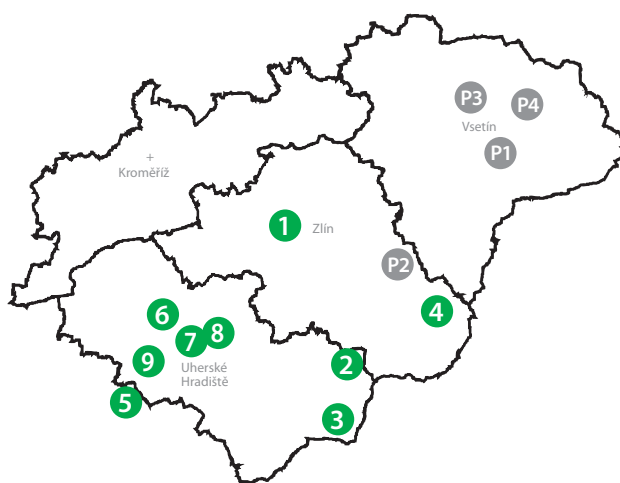
P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz

P2 – Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole
www.prokrajinu.eu

P3 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ohrandi.cz

P4 – SVČ Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.

INFORMACE:

infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádoby)

Doporučeno: I. stupeň ZŠ (1.–3. ročník), ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

Po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den.

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON II a III.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahradá, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu. Vhodné pro tzv. ŠABLONY II i III.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY • 7. ročník: VODA V KRAJINĚ • 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY

Učíme se venku

Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 4 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, stromy, semínka, půda, voda, tvary, příběhy jídla, tvoření, řemesla atd.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

Denní a pobytové výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
[www.ddmastra.cz/výukové programy](http://www.ddmastra.cz/vyukove-programy)
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

II/5 Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? Každá základní nebo střední škola se může stát Školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji je do programu zapojena ZŠ Rožnov p.R., Videčská a ZŠ Huslenky.

www.skolaprozivot.cz

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.stfp.cz

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- **Badatelsky orientované vyučování,**
<http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

- **Globální rozvojové vzdělávání,**
www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,**
<https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),**
www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,**
<https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,**
www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,**
www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,**
www.skolaprozivot.cz
- **Učíme se venku**
www.ucimesevenku.cz
- **Žakovské parlamenty,**
www.skolaprodemokracii.cz

Přehled soutěží najdete na

www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/ŠŠ.
www.CO2liga.cz

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznajte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Novinka pro mrazivé dny

FYZIKA VENKU

<https://ucimesevenku.cz/fyzika/>

Prohlédněte si 33 videí v 7 tématech: MECHANIKA, FYZIKA NA ZAHRADĚ, OPTIKA, AKUSTIKA, KŘIVKY, HYDRODYNAMIKA a TERMODYNAMIKA. Video vznikla díky skvělému týmu Tomáš Krásenský a Martin Kříž.

Sdílejte své zážitky, nápady i otázky ve fb skupině Učíme se a hrajeme si venku nebo na tym@ucimesevenku.cz

Učíme se venku s LÍSKOU

Vytvořili jsme 4 nové programy Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVČ. Programy je možné využít jako projektový den.

Pro pedagogy jsme vydali novou metodiku Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvíčkou - obsahuje náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4-8 let nejen v zahradě.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

II/7 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

■ Jak učit POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Publikace DDM Škola Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ Plakát **Ptáci na krmítku** opět v prodeji! Zakoupit lze balení po 10 ks za 180 Kč. Objednávky na e-shopu:

<https://obchudekcsop.cz/produkt/plakat-ptaci-na-krmitku/>

■ Učíme se v zahradě s Ďapkou a Větvíčkou

Náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Lenka a Petr Pavelčíkovi. Nová publikace z edice Lísky Oříšek. Vydáno v projektu **Učíme se venku s LÍSKOU**, s podporou Ministerstva životního prostředí.

■ **Nové klimatické vzdělávací metodiky ke stažení** pro využití ve školách i mimo ně. www.nazemi.cz/cs/nove-klimaticke-vzdelavaci-metodiky

■ Naděje pro mořské želvy

Minutové animované video https://www.youtube.com/watch?v=DN3le3I_NSM, kde o problematice zdravých želv bazénech mluví Dan Bárta.

■ **POSELSTVÍ VELIKONOČNÍHO OSTROVA** – obsáhlá metodika plná fotek, ilustrací a doplňků k výuce, která poradí, jak řešit palčivé otázky života na planetě s omezenými zdroji s malými žáky i dospívajícími.

KLÍČ K RAPA NUI – zoom karty pro rozvoj komunikace a týmové spolupráce.

ZELENINOVÉ TRIOMINO – vynikající didaktická pomůcka plná kartiček s různorodou zeleninou, se kterými si můžete zahrát domino nebo pexeso.

Metodiky **Luční školka**, **Studánky víly Rozárky**, **Pohádková zahrada** – všechny plné nádherných ilustrací a především praktických tipů do výuky. Ediční centrum Lipky, www.lipka.cz/e-shop

■ Skřítek Kompostík a jeho kamarádi, Miluška Štefanová

Příběhy z jedné zahrady, 1. a 2. díl, nakl. Pointa

■ Jděte VEN, inspirativní náměty pro pobyt venku

www.jdeteven.cz

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město
www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

II/8 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

■ Muzeum v přírodě Rochus,
www.skanzenrochus.cz

■ Muzeum regionu Valašsko,
www.muzeumvalassko.cz

■ 14115 Bařův institut Zlín,
www.14-15.cz

■ Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,
www.muzeum-zlin.cz

■ Valašské muzeum Rožnov p. R.,
Valašský rok, www.vmp.cz

■ Informační centrum Velké Karlovice,
www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum

■ Zvonice Soláň,
<https://www.zvonice.eu/>

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

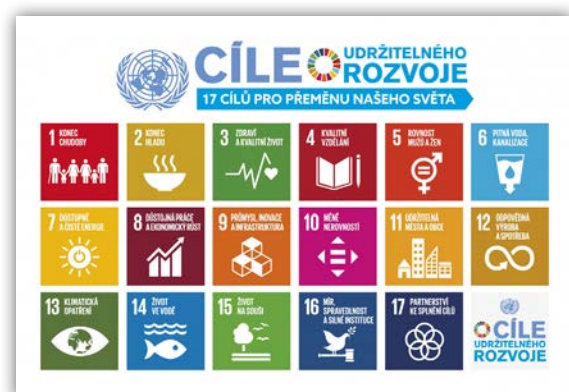
Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.

■ Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej

Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...

Semínkovna = osivo ke sdílení

Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.

Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.

<https://seminkovny.com/>

V našem regionu najdete Semínkovnu:

Základní škola Vsetín, Rokytnice

Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Centrum Veronica Hostětín

Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz

Semínkovna Zlín

Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204
(bývalá Knihovna Františka Bartoše).

www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.

Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz

- Regionální značky www.regionalni-znacky.cz

- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek. www.vyrobkyzkraje.cz

- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**

NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz

- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv. Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně. Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko <https://fairtrade-cesko.cz/>

Jak poznat fairtradové výrobky

Za fairtradové považujeme buď takové výrobky, které jsou označené certifikační známkou FAIRTRADE®, nebo výrobky (především řemeslné a textilní zboží), které pocházejí od členů Světové fairtradové organizace (WFTO), historicky starší součástí konceptu spravedlivého obchodu (fair trade).

Certifikační známka FAIRTRADE® označuje zboží, které bylo vyrobeno v souladu se standardy Fairtrade International

<https://fairtrade.cz/fairtrade/jak-poznat-fair-trade/>

(www.fairtrade.net). Při jeho produkci tak byla v celém dodavatelském řetězci dodržena určitá sociální, environmentální i ekonomická kritéria, na což dohlíží nezávislá auditorská společnost FLOCERT.

Známka má několik variant. Klasická, v barevném provedení modro-zelená známka označuje takové výrobky, kde všechny suroviny výrobku, které jsou dostupné jako fairtradové, pocházejí od certifikovaných výrobců.

Fairtradoví fanoušci

Díky vytvoření sítě fanoušků se dokážeme lépe propojit. Společně jsme silnější, můžeme se lépe zasazovat za zlepšení životních podmínek lidí ve světě, kteří pěstují naše oblíbené potraviny. Společně se snažíme zlepšit životy lidí v zemích globálního Jihu. Pro zanesení do mapy prosím vyplňte přihlášku. Přihlašujeme organizace a organizované skupiny, ne jednotlivce. Přihlásit můžete jakékoli nekomerční subjekty, třeba své rodinné centrum, muzeum, knihovnu, skautský oddíl nebo úřad.

Staňte se Fairtradovými fanoušky.

<https://fairtrade.cz/zapojte-se/fanousci/>

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce Přehled akcí v regionu i mimo region.** Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 2/2022

strana 15